

NOORE ÕPETLASE STIPENDIUMI JUHEND

EESMÄRK, KÄSUTUSALA, VASTUTUS

Juhendi eesmärk on sätestada Noore Õpetlase stipendiumi taotlemise tingimused ning maksmise kord. Rahastuse määrab hariduse- ja teadusministri 17.08.2011 käskkirjaga nr 1.1-2/11/636 moodustatud Noore Õpetlase stipendiumi nõukogu (edaspidi nõukogu).

Stipendiumiprogrammi rakendamist korraldab Haridus-ja Noorteamet (edaspidi amet). Korraldamine hõlmab muuhulgas:

- stipendiumi juhendi kinnitamist, taotlusvoorude korraldamist ja avalikkuse teavitamist;
- taotlejate, stipendiaatide ja teiste seotud osapoolte nõustamist;
- taotluste suunamist nõukogule hindamiseks;
- stipendiumilepingute ettevalmistamist, sõlmimist ja stipendiumi maksmist nõukogu otsusest lähtuvalt;
- stipendiumi saajate avalikustamist ameti kodulehel;
- lepingute täitmise järelevalvet ja aruannete analüüsi.

Juhendi koostamist ja täiendamist ning selles sätestatud stipendiumite andmist koordineerib ameti rahvusvahelistumise osakonna stipendiumite ja toetuste büroo.

TEGEVUSE KIRJELDUS

STIPENDIUMI EESMÄRK JA ÜLDISED PÕHIMÕTTED

1. Toetatakse Eestist pärit andekate keskharidusega noorte kõrghariduse tasemel õpinguid tunnustatud väliskõrgkoolis.
2. Stipendiumi eesmärgiks on suurendada rahvusvahelise kogemusega spetsialistide osakaalu Eestis.
3. Stipendiumi väljaandjad soovivad rõhutada piireületavat õppimiskultuuri, millel on läbi aegade olnud euroopalikus traditsioonis oluline koht. Stipendiumi antakse teadmises, et stipendiumi saaja rakendab omandatud tarkusi pärast õpingute lõppu Eesti hüvanguks.
4. Stipendiumi käsitletakse laenuna, juhul kui stipendiaat ei täida Eestisse tagasitulemise kohustust punktis 15 nimetatud viisil.
5. Stipendium koosneb õpingute alguses makstavast ühekordsest stardirahast.
6. Stipendiumi antakse välja Haridus- ja Teadusministeeriumi (edaspidi ministeerium), eraannetajate, ettevõtjate ja ameti koostöös.
7. Programmi eelarvesse annavad võrdse rahalise panuse ettevõtjad, eraannetajad ja ministeerium.

TAOTLEMISE TINGIMUSED

8. Stipendiumi võivad taotleda isikud kes:
- 1) on Eesti kodanikud või omavad siin elamiseks alalist elamisluba.
  - 2) on dokumendid tunnustatud väliskõrgkoolile vastuvõtuks esitanud või kes on sinna õpingute alustamiseks vastu võetud;
  - 3) on omandanud keskkhariduse viimase kolme aasta jooksul ja asuvad õppima taotlemise aasta sügissemestril väliskõrgkoolis rakenduskõrghariduse või bakalaureuse õppe esimese aasta üliõpilasena;
  - 4) on saanud inglise keele riigieksamil B2 taseme või rahvusvahelise keeleeksami B2 taseme ning keskmine sooritatud riigieksamite tulemus on vähemalt 80 punkti. IBDP (*International Baccalaureate diploma programme*) õppekavade puhul 80% maksimumtulemusest v.a kunsti ja muusika õppesuuna taotlejad (juhul kui tegemist on interdistsiplinaarse õppekavaga kunsti ja muusika suunal hindab õppekava kuuluvust õppesuunda nõukogu);
  - 8) on õppemaksu olemasolu korral leidnud võimaluse selle tasumiseks;
  - 9) ei ole Eesti või välisriigi kõrgkoolis õppinud rohkem kui 18 kuud;
  - 10) Stipendiumi saavad taotleda ka välisriigis keskkhariduse omandanud Eesti kodanikud, kui nad vastavad punktis 8 toodud stipendiumi taotlemise tingimustele.

STIPENDIUMI SUURUS JA TINGIMUSED

9. Stipendiumi suurus on kuni 4000 eurot stipendiaadi kohta ja seda makstakse stardirahana õpingute alguses. Kõik samal aastal määratud ja makstavad stipendiumid on ühesuursed.
10. Otsuse stipendiaatide valiku ja stipendiumi suuruse osas teeb nõukogu.
11. Stipendiumi võib kasutada ainult taotluses näidatud väliskõrgkoolis õppimiseks.
12. Stipendium kantakse stipendiaadi arveldusarvele ühe maksena enne väliskõrgkoolis õppimise algust, kuid mitte enne stipendiumilepingu sõlmimist.
13. Stipendium on tulumaksuvaba.
14. Stipendiumi vastuvõtmisega kohustub stipendiaat pöörduma ühe aasta jooksul pärast õpingute lõpetamist tagasi Eestisse. Tähtaega on võimalik pikendada seoses õpingute jätkamisega välisriigis. Otsuse tähtaja pikendamise osas teeb stipendiumi nõukogu.
15. Tagasitulemise kohustus loetakse täidetuks, kui stipendiaat pärast väliskõrgkooli lõpetamist täidab ühe aasta jooksul tagasi tulemisest ühe järgmistest tingimustest:
  - 1) alustab õpinguid Eesti ülikoolis magistri- või doktoriõppe tasemel või
  - 2) asub tööle Eesti ettevõttes, riigiasutuses või alustab siin ettevõtlusega või
  - 3) panustab nõukoguga kooskõlastatult Eesti arengusse muul moel (näiteks osaledes Eesti organisatsioonide töös Eestis või välismaal, läbides Eestis praktika, stipendiumprogrammi toetavates tegevustes jms). Muul moel Eesti arengusse panustamise otsustab nõukogu stipendiaadi ettepaneku alusel. Nõukogul on õigus lugeda otsuse tegemisega tagasitulemise kohustus täidetuks või lükata ettepanek tagasi. Juhul, kui nõukogu ettepanekut ei toeta, on stipendiaat kohustatud tagasimakse vältimiseks asuma punktis 15 toodud kohustust täitma nõukogu määratud ajal.

16. Õpingute alustamist või jätkamist ja tagasitulemise kohustuse täitmist takistavate asjaolude ilmnemisel on stipendiaat kohustatud ametit koheselt teavitama. Stipendiaadil on õigus esitada oma poolsed selgitused ja ettepanek.
17. Juhul, kui stipendiaat katkestab õpingud või ei täida punktis 15 nimetatud kohustust võib amet nõukogu otsuse alusel stipendiumi tagasi nõuda. Tagasimaksmisele kuuluva summa otsustab nõukogu võttes arvesse stipendiaadi põhjendusi.
18. Juhul kui stipendiaat ei saa õpinguid väliskõrgkoolis alustada või katkestab õpingud esimesel aastal, võib nõukogu otsuse alusel stipendiumit kasutada õpinguteks samal erialal ja ülikoolis järgmisel aastal. Sellisel juhul tuleb stipendiaadil esitada enne järgmist õppeaastat välisülikooli vastuvõtmist kinnitavad dokumendid.

TAOTLEMINE JA TÄHTAJAD

19. Taotlusi võetakse vastu üks kord aastas. Taotluste esitamise tähtajaks on **1. juuli**.
20. Taotlus koos nõutud lisadokumentidega peab olema esitatud hiljemalt tähtajana välja kuulutatud kuupäeval.
21. Taotlus koos kõigi nõutud lisadega tuleb esitada elektroonilise taotluskeskkonna kaudu (<https://taotlused.edu.ee/>). Taotluste esitamise võimalus avaneb kuu aega enne väljakuulutatud tähtaega ning sulgub Eesti aja järgi 1. juuli kl 23:59.
22. Taotlusele tuleb lisada skaneeritud (koopia) või digiallkirjastatud kujul:
  - 1) kinnitusena väliskõrgkooli vastuvõtmise kohta võib esitada ühe järgnevatest dokumentidest: lõplik kinnituskiri vastuvõtmise kohta, vastuvõttu kinnitav tingimuslik pakkumine või kinnitus dokumentide esitamise kohta;
  - 2) kinnitus rahaliste vahendite olemasolu kohta (sponsorleping, vanemate kinnituskiri vm), kui tulevane üliõpilane peab tasuma õppemaksu;
  - 3) IBDP õppekavade lõpetajal kooli tõend prognoositavate lõputulemustega (*predicted grades*) ja ametlikud tulemused nende laekumisel.
23. Eesti riigieksamite ametlikke tulemusi ei pea esitama, kui taotleja annab taotlust esitades ametile nõusoleku vastava päringu tegemiseks Eksamite infosüsteemi (EIS).
24. Juhul, kui taotleja ei anna nõusolekut päringu tegemiseks Eksamite infosüsteemi peab taotleja esitama riigieksamite tulemuste ametliku väljavõtte eesti.ee portaalist alla laaditud dokumendina või koopia riigieksami tunnistusest.
25. Taotlus koos nõutud lisadokumentidega tuleb laadida taotlussüsteemi. Ametil on õigus kontrollida üleslaetud dokumentide vastavust originaalidele.

VALIKU PÕHIMTTED JA ALUSED

26. Stipendiumite ja toetuste büroo (edaspidi STB) spetsialist kontrollib taotlusedokumentide nõuetelevastavust (tehniline kontroll), teavitab taotlejaid kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis taotluse nõuetelevastavusest või puudustest 5 tööpäeva jooksul. Vajadusel küsib STB spetsialist täiendavaid dokumente, et kontrollida üleslaetud dokumentide vastavust originaalidele. Kui taotlus ei vasta nõuetele, jäetakse taotlus läbi

vaatamata ja STB spetsialist teavitab sellest taotlejat 10 tööpäeva jooksul kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.

27. STB spetsialist saadab nõukogule hindamiseks ainult tingimustele vastavate taotlejate dokumendid.
28. Nõukogu hindab esitatud taotlusi kahes voorus.
29. Esmalt moodustab nõukogu liikmete lihthäälte enamuse tulemusena pingerea intervjuule pääsenutest.
30. Intervjuule pääsenute pingerea moodustamisel arvestab nõukogu alljärgnevat aspekte:
  - 1) taotleja akadeemilist võimekust;
  - 2) ühiskondlikku aktiivsust;
  - 3) väliskõrgkooli akadeemilist taset ning valitud eriala olulisust Eestile;
  - 4) taotleja motivatsiooni välismaal õppida ning õpitud hiljem Eestis rakendada.
31. Intervjuude voorus arvestab nõukogu otsuse langetamisel lisaks punktis 30 toodud põhimõtetele alljärgnevat:
  - 1) toetada stipendiaate erinevatest Eesti piirkondadest ja koolidest;
  - 2) mitmekesisust, erinevate sihtriikide, välisülikoolide ja erialade esindatust;
  - 3) taotleja võimekust tasuda õppekoha maksumus;
  - 4) eelarvet, mis koosneb ministeeriumi eraldatud rahalistest vahenditest ja punktis 5 nimetatud isikute annetustest.
32. Intervjuude, punktis 30 ja 31 nimetatud põhimõtete ja programmi eelarve alusel koostab nõukogu taotlejatest uue pingerea, kinnitab stipendiumi suuruse ning teeb otsuse taotluse rahuldamise ja rahuldamata jätmise kohta.
33. Hindamisprotseduur võtab aega üks kuu taotluse esitamise tähtajana väljakuulutatud kuupäevast.

LEPINGU SÕLMIMINE JA STIPENDIUMI MAKSMINE

34. Amet sõlmib üldjuhul üks kuu enne välisõpingute algust stipendiaadiga lepingu, mis sätestab stipendiumi suuruse ning kasutamise tingimused.
35. Hiljemalt lepingu sõlmimise hetkeks tuleb stipendiaadil esitada väliskõrgkooli vastuvõtmist kinnitav dokument, kui stipendiaat seda ei esitanud taotlust esitades.
36. Enne lepingu sõlmimist võib amet nõuda esitatud dokumentide originaale.
37. Stipendium kantakse stipendiaadi arveldusarvele hiljemalt 14 päeva enne välisõpingute algust, kuid mitte enne stipendiumilepingu allkirjastamist.

ARUANDLUS

38. Esimese õppeaasta lõpul, kuid mitte hiljem kui stipendiumi maksmisele järgneva aasta 1. septembril tuleb stipendiaadil esitada ametile kinnituskiri või õppetulemuste väljavõte väliskõrgkoolis õppimise kohta. Dokument tuleb esitada elektroonilise taotlussüsteemi kaudu.
39. Pärast väliskõrgkooli lõpetamist kohustub stipendiaat 3 kuu jooksul esitama ametile koopia lõpetamist tõendavast dokumendist. Koopia tuleb saata skaneerituna e-posti teel STB spetsialistile.

DOKUMENTATSIOON

40. Stipendiumi andmisega seotud dokumente säilitab amet ettenähtud aja jooksul kooskõlas ameti infohalduse korraga. Amet tagastab stipendiaadile või hävitab dokumendid, mille esitamist ei ole nõutud.

STIPENDIUMI KASUTAMISEST TEAVITAMISE KORD

41. Stipendiaatide nimekiri avalikustatakse ameti kodulehel.